

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder : S. Mandemakers

Zaakdossiernummer : ZK24.00968

Documentnummer : 2025.14515

Onderwerp : Raadsvoorstel over uitgangspunten opvang asielzoekers

Beleidsprogramma : 2.3 Voorliggende voorzieningen

Aan de raad van de gemeente Loon op Zand,

Inleiding

De verantwoordelijkheid op het gebied van opvang en asiel voor gemeenten is de afgelopen jaren sterk toegenomen. De opvang van asielzoekers maakt sinds de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) op 1 februari 2024 onderdeel uit van die verantwoordelijkheid. De Spreidingswet geeft gemeenten een wettelijke taak voor asielopvang, wat het COA in staat stelt om te voldoen aan de behoefte aan voldoende opvangplekken. Hierdoor kan het COA een stabielere en eerlijkere verdeling van opvanglocaties over het land realiseren, met een verschuiving van noodopvang naar meer duurzame en kwalitatieve locaties op de lange termijn. In de regio werken we samen aan de totale opvangopgave van Hart van Brabant en daarmee ook voor de realisatie van opvang voor asielzoekers.

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) is verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van asielzoekers in Nederland en biedt conform de [Wet COA](#) onder andere onderdak aan asielzoekers, voorziet hen van noodzakelijke middelen en begeleidt hen naar een toekomst in Nederland of daarbuiten. De noodzakelijke middelen waar asielzoekers recht op hebben zijn vastgelegd in de Regeling verstrekkingen asielzoekers ([Rva](#)). Dat gaat concreet over onderdak, een financiële toelage voor voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven, openbaar vervoerskaarten voor reizen in verband met de asielprocedure, recreatieve en educatieve activiteiten, toegang tot medisch-noodzakelijke zorg en een WA-verzekering.

Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs. Ook kinderen van asielzoekers gaan zo snel mogelijk naar school, in ieder geval binnen 3 maanden nadat ze in Nederland zijn aangekomen. Gemeenten zorgen voor het onderwijs aan leerplichtige kinderen.

Vanwege de realisatie van de flexwoningen aan de Dodenauweg in Kaatsheuvel bouwden we na anderhalf jaar de Tijdelijke Gemeentelijke Opvang (TGO) af waar 150 asielzoekers een veilig tijdelijk thuis hadden. De voorgenomen samenwerking met Dongen voor het realiseren van een meer langdurige locatie voor de opvang van asielzoekers strandde na het besluit van de gemeenteraad van Dongen om de TGO daar te verlengen tot en met 31 augustus 2027. De gemeente Loon op Zand blijft zich inzetten voor de realisatie van opvangplekken conform haar opgave van 150 asielzoekers, waaronder 25 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's).

De beleidsruimte voor gemeenten op het gebied van asielopvang is beperkt. Zoals hierboven omschreven is veel al wettelijk vastgelegd. Conform [artikel 6](#) van de Spreidingswet draagt het college

zorg voor het mogelijk maken van een opvangvoorziening voor asielzoekers in de gemeente, die voldoet aan de krachtens de Wet COA gestelde wettelijke vereisten voor een opvangvoorziening. In een [Programma van Eisen](#) beschrijft het COA de functionele en ruimtelijke behoefte die nodig is om opvang te bieden aan asielzoekers. Opvanglocaties worden zo gerealiseerd volgens vastgestelde kaders, die bestaan uit (minimale) kwaliteitseisen ten aanzien van veiligheids- en gezondheidsnormen en leefbaarheid. Denk daarbij aan de opzet van de locatie zelf, maar ook aan richtlijnen voor de bereikbaarheid van voorzieningen in de omgeving (zoals supermarkt, basis- en voortgezet onderwijs, openbaar vervoer).

Gemeenten hebben daardoor met name invloed op de wijze waarop zij de opvang lokaal vormgeven - bijvoorbeeld keuze van een locatie, communicatie met inwoners en samenwerking met maatschappelijke partners. De gemeenteraad kan daartoe (beleidsmatige) uitgangspunten vaststellen en ziet toe op een zorgvuldige uitvoering binnen de kaders.

Beslispunten

Wij stellen u voor:

1. De uitgangspunten voor de opvang van asielzoekers, zoals ook opgenomen in de bijlage Nota van uitgangspunten opvang asielzoekers, vast te stellen:
  - a. de gemeente realiseert een opvanglocatie voor asielzoekers voor minimaal de lokale opgave van 150 opvangplekken,
  - b. een locatie is ten minste 5 jaar beschikbaar,
  - c. een locatie vormt (tijdelijk, maar minimaal 5 jaar) geen belemmering voor woningbouw,
  - d. het college benut kansen die zich voordoen, waar mogelijk in samenwerking met de regio,
  - e. het college informeert de raad periodiek over de voortgang van het proces,
  - f. de gemeente draagt zorg voor humane opvang die gericht is op zelfredzaamheid van de bewoners en deelname aan de maatschappij. De lokale gemeenschap wordt hier zo veel mogelijk bij betrokken,
  - g. de opvanglocatie is veilig en waarborgt de privacy voor de bewoners én omwonenden,
  - h. de gemeente draagt zorg voor actieve informatievoorziening naar omwonenden van een opvanglocatie, bij het ontwikkelen en gedurende de looptijd van een locatie,
  - i. realisatie en exploitatie van een opvanglocatie voor asielzoekers is in de basis budgetneutraal voor de gemeente.

Beoogd effect

Het vaststellen van uitgangspunten om een opvanglocatie voor asielzoekers te kunnen realiseren conform de wettelijke taak van de Spreidingswet.

Argumenten

1.1 duidelijkheid en richting in een complex proces

Het vaststellen van uitgangspunten zorgt voor een gemeenschappelijk kader waarbinnen keuzes over een opvanglocatie kunnen worden gemaakt. Het geeft richting aan zowel bestuur als ambtelijke organisatie en maakt inzichtelijk op basis van welke overwegingen een locatie geschikt wordt geacht. Daarmee wordt het proces transparanter en beter uitlegbaar aan inwoners en partners.

1.2 vergroten van draagvlak en bestuurlijke legitimiteit

Door vooraf uitgangspunten vast te stellen, ontstaat een zorgvuldig en democratisch gelegitimeerd kader. De gemeenteraad bepaalt zo de randvoorwaarden, terwijl het college binnen die kaders kan handelen. Dat vergroot de kans op maatschappelijk draagvlak, omdat inwoners kunnen zien dat besluiten niet willekeurig tot stand komen.

1.3 efficiëntie en voorspelbaarheid in uitvoering

Helder geformuleerde uitgangspunten maken het mogelijk om locaties sneller en consistentere te beoordelen. Dit voorkomt herhaalde discussies over basiscriteria en versnelt de besluitvorming, terwijl tegelijkertijd de kwaliteit van het proces behouden blijft.

Kanttekeningen

1.1 behoefte aan flexibiliteit

Het is belangrijk de uitgangspunten op hoofdlijnen te formuleren. Zo blijft er ruimte om in de uitvoeringsfase in te spelen op lokale omstandigheden of praktische belemmeringen. Te gedetailleerde kaders kunnen de bestuurlijke wendbaarheid onnodig beperken.

1.2 gemeentelijke beleidsruimte is beperkt

Opvanglocaties worden gerealiseerd volgens landelijk vastgestelde kaders en richtlijnen. Hierdoor is er weinig ruimte voor eigen beleidsmatige keuzes ten aanzien van bijvoorbeeld de opzet van de locatie zelf of de bereikbaarheid van voorzieningen in de omgeving. Deze aspecten komen daarom niet terug in de voorgestelde uitgangspunten.

1.3 financiële compensatie groeit niet mee met andere of aanvullende wensen

De vergoeding voor opvang is gebaseerd op landelijke normbedragen, waaruit alle kosten moeten worden betaald. Dit betekent dat keuzes voor andere of aanvullende wensen onvermijdelijk ten koste gaan van andere onderdelen binnen het beschikbare budget: wat aan het één wordt besteed, kan niet meer worden ingezet voor iets anders.

Bestuurlijk-juridische aspecten

Met de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) op 1 februari 2024 is voor gemeenten een wettelijke taak ontstaan om bij te dragen aan de opvang van asielzoekers. De uitvoering hiervan vindt plaats in medebewind: gemeenten voeren een rijksverantwoordelijkheid uit binnen hun eigen bestuurlijke bevoegdheden.

De concrete opvangopgave van gemeente Loon op Zand die voortvloeit uit landelijke en provinciale afspraken is 150 asielzoekers, waaronder 25 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's). De uitvoering van deze opgave ligt bij het college van burgemeester en wethouders, dat verantwoordelijk is voor het vinden en realiseren van geschikte opvanglocaties. De gemeenteraad kan (beleidsmatige) uitgangspunten vaststellen en ziet toe op een zorgvuldige uitvoering binnen de kaders. De gemeentelijke beleidsruimte is beperkt, maar binnen de wettelijke taak bestaat wel ruimte om eigen accenten te leggen in de wijze van uitvoering en participatie.

Financieel

Het vaststellen van de voorgestelde uitgangspunten heeft geen financiële consequenties.

In de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) is de financiering geregeld in [artikel 9](#). De Minister verstrekt aan gemeenten een specifieke uitkering ter bekostiging van de kosten die voortvloeien uit de uitvoering van de wet. In de uitgangspunten nemen we nog aanvullend op dat realisatie en exploitatie van een opvanglocatie voor asielzoekers in de basis budgetneutraal is voor de gemeente.

Voortgang

ntb

Communicatie

Het college streeft ernaar dit proces op een zorgvuldige, transparante en betrokken wijze te doorlopen, met oog voor zowel de maatschappelijke opgave als de belangen van de lokale gemeenschap. Zodra een concrete locatie in beeld is, communiceert het college hier actief over,

inclusief de wettelijke verplichtingen die hieruit voortvloeien. Het college bepaalt daarbij hoe participatie kan plaatsvinden, mede in het licht van het op dat moment geldende participatiebeleid.

Bijlagen

2025.14565 Nota van uitgangspunten opvang asielzoekers

Het college van burgemeester en wethouders;
de secretaris,

de burgemeester,

C.A. de Haas

mr. D.S.C. Jansen

Ontwerpbesluit

De raad van de gemeente Loon op Zand;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 oktober 2025, nummer. 2025.14286

b e s l u i t :

1. De uitgangspunten voor de opvang van asielzoekers, zoals ook opgenomen in de bijlage Nota van uitgangspunten opvang asielzoekers, vast te stellen:
  - a. de gemeente realiseert een opvanglocatie voor asielzoekers voor minimaal de lokale opgave van 150 opvangplekken,
  - b. een locatie is ten minste 5 jaar beschikbaar,
  - c. een locatie vormt (tijdelijk, maar minimaal 5 jaar) geen belemmering voor woningbouw,
  - d. het college benut kansen die zich voordoen, waar mogelijk in samenwerking met de regio,
  - e. het college informeert de raad periodiek over de voortgang van het proces,
  - f. de gemeente draagt zorg voor humane opvang die gericht is op zelfredzaamheid van de bewoners en deelname aan de maatschappij. De lokale gemeenschap wordt hier zo veel mogelijk bij betrokken,
  - g. de opvanglocatie is veilig en waarborgt de privacy voor de bewoners én omwonenden,
  - h. de gemeente draagt zorg voor actieve informatievoorziening naar omwonenden van een opvanglocatie, bij het ontwikkelen en gedurende de looptijd van een locatie,
  - i. realisatie en exploitatie van een opvanglocatie voor asielzoekers is in de basis budgetneutraal voor de gemeente.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Loon op Zand van Raadsbesluit d.d. (wordt ingevuld door Griffie).

De raad voornoemd,

voorzitter,

griffier,